

ΣΤΟ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ

**Ἡ δραματικὴ ἀναπαράστασις
ὡς ἐμπενδωτικὴ ἐργασία**

Τοῦ κ. ΣΤΕΦ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΔΑ

Ὁ Νέστορ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης στὴν Ἑλλάδα ὁ ἀείμνηστος κ. Ἐξαρχόπουλος, μιλώντας ἀναλυτικὰ γιὰ τὸ γ' μέρος τῆς τριμεροῦς πορείας λέγει ὅτι εἶναι ἀξία συστάσεως ἡ ἀναπαράστασις ὑπὸ τῶν μαθητῶν δραμάτων καὶ ἄλλων λογοτεχνημάτων κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ διδαχθέντος καὶ ὅτι σήμερα οἱ τ.ροσπάθειες τείνουν ὄχι μόνο στὴν ἐμπέδωσι διδασθεισῶν γνώσεων, ἀλλὰ καὶ πρὸς διδασκαλίαν νέων διὰ τῆς δραματοποιήσεως καὶ ἔτσι οἱ ἰδέες αὐτὲς συνετέλεσαν νὰ ἀναγνωρισθῇ πρεπόντως καὶ ἡ ἠθοπλαστικὴ δύναμις τοῦ παιδικοῦ θ-άτρου.

Μὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμε ὅτι δὲν μπορέσαμε ἀκόμα νὰ καταλάβωμε βαθειὰ καὶ ὅσο πρέπει τί μπορεί νὰ πετύχωμε μ' αὐτὸ τὸ μέσο καὶ πῶς πρέπει νὰ δουλέψωμε μ' αὐτὸ.

Νομίζω πῶς θέατρο «άνουν τὰ παιδιά σάν τύχη ἔθνικὴ γιορτὴ ἢ καὶ μόνο στὴν «ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων» τέτοια.

Τοῦτο, τολμῶ νὰ πῶ, εἶναι ἐντελῶς ἀσχετο μὲ τὴν ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ, ποῦ ἔτσι μαθαίνει μηχανικὰ τὸ ἔργο τὸ θεατρικὸ κάτω ἀπ' τὴν «αὐστηρὴ καθοδήγησι» τοῦ δασκάλου ποῦ πολλὰς φορὲς μὲ τις ἀμφίβολες ὑποκριτικὰς του ἰκανότητες, κουράζεται καὶ κουράζει καὶ σὲ βάρος τῆς περισσότερας φορὲς τῶν μαθημάτων, νὰ ἐτοιμάσῃ τὴ γιορτὴν γιὰ ψυχαγωγία τῶν γονέων καὶ ἄλλων φιλοθεαμῶνων, ἐνῶ τὰ παιδιά ψυχρὰ ἀπέναντι στὸ ἔργο ταλανίστηκαν μὲ τὴν ἀποστήθισι τοῦ ρόλου των γιὰ νὰ ἰκανοποιήσουν τὸ πολὺ πολὺ ἕναν κάποιον ἐγωϊσμὸ τους μιά κάποιαν τους ματαιοδοξίαν δικὴν τους ἢ τῶν δικῶν τους ἢ καὶ τοῦ δασκάλου τους ποῦ μπορεί νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Ἐπιθεωρητὴς του μαζὺ μὲ τῶν ἄλλων τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰ δικά του.

Ὅλα ὁμῶς τοῦτα, χωρὶς νὰ φέρουν τὸ παιδί σὲ καμιὰ ἐπαφὴ μὲ τὸ ἔργο, χωρὶς νὰ προσενηθίσουν καμιὰ ψυχικὴ μεταβολὴ μέσα του, νομίζω, ἀπέχουν

ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιο εἰδικὸ σκοπὸ τοῦ παιδικοῦ θεάτρου πού ὑποστηρίζεται, σωστά, σὰν βιολογικὴ ἀνάγκη τοῦ παιδιοῦ «αἱ μέσοι» ἀγωγῆς με μορφωτικούς τῶν παιδιῶν ἐνθουσιασμούς καὶ χαρὲς ὅπως νομίζω ὅτι πρέπει αὐτὸ πού θὰ ὑποδυθοῦν τὰ παιδιά πρέπει νὰ ξεκινᾷ ἀπ' τὴ δημιουργικὴ τους ἐνέργεια καὶ νὰ θεραπεύη ψυχικὲς του ἀνάγκες.

Τοῦτο ὁμῶς δὲ θὰ τὸ πετύχωμε μόνο κι ἂν ἀκόμη τὸ θέατρο ὀργανωθῆ τέλεια, σωστά, καὶ σύμφωνα με τοὺς ἐπιδιωκόμενους σκοποὺς τῆς διαμορφώσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως τοῦ χαρακτῆρος τοῦ παιδιοῦ, στὶς καθιερωμένες σχολικὲς γιορτὲς ἢ κι ὅσες ἀκόμη ὁ δάσκαλος πού ἐνοιῶσε τὴ μεγάλη τους μορφωτικὴ δύναμι ὀργανώνει στὸ σχολεῖο του μάλιστα κοθῶς πρέπει.

Ἐγὼ πιστεύω ὅτι κάθε τόσο ὁ Δάσκαλος μπορεῖ πολλές-πολλὲς φορές στὴν τάξι του, χωρὶς θόρυβο κι ἐξωσχολικὲς ἐπιδείξεις, θέλοντας νὰ κἀνῃ τὴ διδασκαλία του περισσότερο καρποφόρο, ὑποβοηθώντας τὴν ἐξέλιξι τῆς δημιουργικῆς ἐνεργείας τοῦ παιδιοῦ καὶ τὴν ἰκονότητά του, θεραπεύοντας τὶς ψυχικὲς του ἀνάγκες πού διαρκῶς—κι ὄχι μόνο σὰν ὀργανώνεται μιὰ σχολικὴ γιορτὴ καὶ μάλιστα «καθιερωμένη»—ὑπάρχουν στὸ παιδί, θέλοντας νὰ ἀναπτύξῃ, καὶ νὰ κἀνῃ νὰ ἐκδηλωθῇ, τὴ δημιουργικὴ του ἰκονότητα, νὰ καλλιεργηθῇ ἡ φαντασία του, ἡ πρωτοβουλία του καὶ αὐτενέργειά του, πού ἀποτελοῦν τοὺς γενικούς, ἐπιδιωκόμενους διὰ τῆς ὅλης σχολικῆς ἐργασίας στὴν τάξι του σκοποὺς, μπορεῖ, λέγω, μὰ καὶ «πρέπει νὰ ἐπιτύχη καὶ μερικὲς τέρους γιὰ τὸ κάθε μάθημα εἰδικούς σκοποὺς σὲ πολλὲς εὐκαιρίες, κάνοντας ἔτσι τὴ διδασκαλία του, αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν, μεθοδικώτερη, ἀποδοτικώτερη πρὸ καρποφόρα, ψυχολογικώτερη, θὰ ἔλεγα, καὶ μορφωτικὴ.

Ἐτσι δὲ ἡ πρόσκτησις τῶν γνώσεων θὰ γίνῃ βαθυτέρα καὶ ἡ ἐμπέδωσις τῶν χρησίμων διὰ τὸν ἠθικὸν βίον στοιχείων σταθερωτέρα.

των προσώπων τοῦ ἀναγνώσματος ἢ π.χ. τοῦ ἱστορήματος, ἢ ὅτι ἄλλου κολοῦ βρεῖ. Ἄν δὲ ὁ δάσκαλος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προετοιμασίας του γιὰ τὴ διδασκαλία αὐτοῦ, προσπαθῆσῃ νὰ δημιουργήσῃ στὶς βάσεις τοῦ διδασκτέου κάτι δικὸ του, σύμφωνα με τὶς συνθήκες καὶ τοὺς ὅρους τοῦ σχολείου του, ἢ με ὅτι ταιριάζει με τὸ περιβάλλον καὶ τὶς δυνατότητες πού αὐτὸς καλὰ ξέρει, θὰ μπορέσῃ νὰ παρουσιάσῃ καὶ νὰ δώσῃ γιὰ ἀναπαράστασι κατὰ τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος ἀπ' τὰ παιδιά του πού κατενόησαν τὸ περιεχόμενον κατὰ τὶς ἄλλες φάσεις τῆς ἐργασίας των καὶ τὸ ἐξήσαν, κάτι πού σὰν τῆς συνεργασίας του με τὰ παιδιά κατὰ τὸ μάθημα αὐτὸ δημιούργημα, γιὰ τὸ ὁποῖο τὰ ἴδια θάναι περήφανα τόσο γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους ὅσο καὶ γιὰ τὸ δασκαλὸ τους, πράγματα πού ἔχουν ὑψίστην σημασίαν, παντοειδῆ.

Ἐξ ἄλλου, ἔτσι, ἢ τόσον ὡς σπουδαία ὑποστηριζομένη ἐργασία τῆς ἀποδόσεως, ἢ ἐμπεδώσεως ἢ, κατ' ἄλλους, ἀπεικονίσεως τῆς ἐργασίας δὲν θὰ διεκρίνετο, ὅπως συμβαίνει τὶς περισσότερες φορές, γιὰ τὴν προχειρότητα της καὶ τὰ πενιχρά ἢ καὶ ὀλότελα μὴ ἐπιτευχθέντα, ἀποτελέσματα ἐξ αὐτῆς καὶ κατ' αὐτὴν.

Μ' αὐτὰ σὸν πιστεύω μου, αὐτὲς τὶς σκέψεις κι ἔτσι, ἐφήρμοσα πολλὲς φορές στὴν τάξι μου τὴν ἀναπαράστασι, ἐνὸς δὲ κεφαλαίου ἐκ τοῦ ἀναγνωστικοῦ τῆς ΣΤ' τάξεως, παραθέτω ἐδῶ (λείπει βέβαια τὸ τεχνικὸ μέρος ὅπως εἶναι γραμμένον σκηνῆ, ριντῶ κ.λ.π.) πού ἔγινε σὰν σκέτις στὴν τάξι μου κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας αὐτῆς στὸ μάθημα τῆς Ἀναγνώσεως τοῦ κεφαλαίου «Τὸ ἔθνος μας θὰ σὲ πληρώσῃ» καὶ τὸ ὁποῖο τὰ ἴδια τὰ παιδιά, σὲ μιὰ